

PM Rotel I+IV (Dnr KS 2018/701)

Skolplanering för gymnasieskolan i Stockholms stad

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Planeringsinriktning för gymnasieskolan i Stockholms stad, i enlighet med bilaga till promemorian – Gymnasieskolan i Stockholms stad, godkänns.
2. Kommunstyrelsen ska samordna stadens berörda verksamheter i syfte att gymnasieskolan i Stockholms stad år 2040, både kommunal och fristående, ska ha tillräckligt med skollokalkapacitet för de gymnasieelever som då prognostiseras vara folkbokförda i staden. Utifrån planeringsinriktning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande ska kommunstyrelsens samarbete med utbildningsnämnden fördjupas.
3. Kommunstyrelsen ska verka för att den regionala samverkansmodellen utvecklas i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden uppmanas att och Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) i uppdrag att beakta vad som framgår av promemorian.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Olle Burell anför följande.

Ärendet

Stadsledningskontoret har utifrån sitt övergripande ansvar för styrning, utveckling och uppföljning av hyres- och lokalfrågor tagit fram en utredning om skolplanering för gymnasieskolan i Stockholms stad. Stadsledningskontorets utredning syftar till att skapa en gemensam bild inom Stockholms stad och att lägga fast en planeringsinriktning för gymnasiet motsvarande grundskolans. Förutsättningarna för utbyggnaden av gymnasiekapacitet i staden är mer komplex än grundskoleplaneringen. Planeringen behöver ta hänsyn till ett antal faktorer som staden inte ensam har rådighet över och det blir kedjereaktioner som påverkar både storleken på det behov som behöver säkerställas och kostnadsutvecklingen för staden. Samverkan i regionen är central för att gymnasieplaneringen ska lyckas. Regionen behöver skapa förutsättningar för en gemensam behovsbild utifrån befolkningsutveckling med mera, om lokalplaneringen för gymnasiet ska få rätt förutsättningar och kunna hantera bland annat de ledtider som ingår i stadsplaneringen. Stadens planering bör enligt stadsledningskontoret utvecklas med en förstärkt samordning inom ramen för SAMS, samordnad grundskoleplanering.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Våra synpunkter

Alla barn och ungdomar i Stockholms stad ska ha möjlighet att studera på attraktiva gymnasieskolor. För det krävs en god samverkan mellan både kommunala och fristående huvudmän om det gemensamma gymnasieutbudet. Det handlar om att ha en bra balans mellan utbud och efterfrågan och att identifiera strategiskt viktiga utbildningar för regionen – en regional gymnasieplan.

Antalet 16-18-åringar i Stockholms stad och i gymnasieregionen förväntas öka kraftigt. I Stockholms län ska antalet 16-18-åringar öka med 14 200 till år 2021, och fram till år 2026 med ytterligare 9 800. Enbart i Stockholms stad ökar antalet unga 16-18 år med i genomsnitt 900 per år de kommande tio åren. Denna trend medför ett högre söktryck till stadens gymnasieskolor och gör att det behövs fler utbildningsplatser. Stockholms stad söker därför aktivt nya möjligheter för utbyggnad och nybyggnation av gymnasieskolor i innerstaden.

Det finns ett antal faktorer som avgör en gymnasieskolas kvalitet och attraktivitet. Skolans geografiska läge spelar stor roll för söktrycket. Regionens ökande elevkullar kommer därför att märkas av främst för skolor i innerstaden och andra attraktiva lägen vid kollektivtrafiksystemets knutpunkter. Bristen på skollokaler är märkbar för alla huvudmän och är särskilt påtaglig i de attraktiva lägena. För att trygga elevernas skolgång är det mycket viktigt att verksamhet bedrivs i permanenta och ändamålsenliga lokaler med säkerställd tillgång till idrottslokaler.

De yrkesförberedande programmen har länge kämpat med sjunkande söktryck. För majoriteten är detta en prioriterad fråga och inför läsåret 2018/2019 ser vi för första gången ett trendbrott – söktrycket till yrkesprogrammen ökar till stadens skolor. Den mångåriga trenden med minskat antal sökande till yrkesprogrammen kräver särskild försiktighet inför en utökning av platserna på yrkesprogrammen. För samtliga yrkesprogram krävs en gruppstorlek på minst 20 elever för att säkerställa god kvalitet.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Planeringsinriktning för gymnasieskolan i Stockholms stad, i enlighet med bilaga till promemorian – Gymnasieskolan i Stockholms stad, godkänns.
2. Kommunstyrelsen ska samordna stadens berörda verksamheter i syfte att gymnasieskolan i Stockholms stad år 2040, både kommunal och fristående, ska ha tillräckligt med skollokalkapacitet för de gymnasieelever som då prognostiseras vara folkbokförda i staden. Utifrån planeringsinriktning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande ska kommunstyrelsens samarbete med utbildningsnämnden fördjupas.
3. Kommunstyrelsen ska verka för att den regionala samverkansmodellen utvecklas i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden uppmanas att och Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) i uppdrag att beakta vad som framgår av promemorian.

Stockholm den 14 juni 2018

KARIN WANNGÅRD

OLLE BURELL

Bilaga

Gymnasieskolan i Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarråds förslag till beslut avslås.
2. Förslaget remitteras till utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) samt Storsthlm.
3. Därutöver anføres följande.

Det är viktigt att skolplaneringen i Stockholm är långsiktig och präglas av en samsyn mellan berörda nämnder och bolag så att skolor planeras och byggs i tid. Därför är det otillräckligt att ta fram en produkt som endast skickas till berörda nämnder efter beslut. En bättre ordning är att remittera ut förslaget till berörda aktörer innan beslut. Vi föreslår att så görs.

Frågan om skolplanering för gymnasieskolan i Stockholm är också en fråga för hela Stockholmsregionen, eftersom Stockholms stad ingår i en gemensam gymnasierregion. Därför bör ärendet även remitteras till Storsthlm.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Bakgrund

Inom ramen för Samordnad grundskoleplanering i Stockholm (SAMS) har en planering för gymnasiet arbetats fram. Förutsättningarna för gymnasieplaneringen skiljer sig mot grundskoleplaneringen på flera sätt. För gymnasieskolan råder inte skolplikt, det finns ingen närhetsprincip att ta hänsyn till och intagningen sker i länet på lika villkor. Detta styrs genom ett samverkansavtal i länet mellan kommuner i Stockholms län, Håbo kommun och Stockholms läns landsting avseende samtliga nationella program på gymnasieskolorna. Elever antas till de sökta utbildningarna i princip uteslutande utifrån sina grundskolebetyg och utbildningsplatser på nationella program kan inte reserveras för den egna kommunens elever. Detta är också en skillnad mot det samverkansavtal som gällde mellan åren 2008 och 2011. Då var de samhälls- och naturvetenskapliga programmen i Stockholms stad inte öppna för elever från andra kommuner. Ersättning utgår från en gemensam prislista, som innebär att en utbildningsplats på ett specifikt program kostar folkbokföringskommunen lika mycket oavsett vilken kommun eleven går i skola. Det nu gällande samverkansavtalet tecknades år 2011.

Introduktionsprogrammet omfattas inte av samverkansavtalet och staden ensam är ansvarig för utbildningen av de elever som är folkbokförda inom Stockholms stad.

Befolkningsutvecklingen i staden och länet i övrigt är kraftig och det behöver säkerställas om staden har tillräckligt med gymnasiekapacitet för att möta behovet framöver. Inom SAMS sker grundskoleplaneringen mot år 2040 och samma planeringshorisont används även för gymnasieplaneringen. Med detta som utgångspunkt har under åren 2017 och 2018 stadsledningskontoret tillsammans med utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, idrottsnämnden, exploateringsnämnden och Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) utrett förutsättningarna för det framtida kapacitetsbehovet.

En huvuduppgift för den utredning som genomförts har varit att säkra underlaget för behovsbedömningen, det vill säga befolkningsutvecklingen i åldrarna 16-20 år i staden och länet. Underlag för befolkningsutvecklingen har tillsammans med kunskap om elevpendlingen resulterat i en framskrivning till år 2040 för staden. Framskrivningen har sedan avräknats befintlig och planerade kommunala kapacitetsökningar för att visa på ett slutligt behov av ytterligare kommunal kapacitet.

Befolkningsutveckling

För gymnasieskolan råder helt andra planeringsförutsättningar än för grundskolan. Det råder ingen skolplikt och inte heller någon närhetsprincip att ta hänsyn till när det gäller avståndet mellan hemmet och skolan.

Gymnasieutbildning erbjuds på nationella program (yrkes- och högskoleförberedande program) och utbildningstiden är tre år. Därutöver finns introduktionsprogrammet som syftar till att ge elever, som inte har behörighet till de nationella programmen, möjlighet att skaffa sig behörighet till dessa eller komma ut i arbete.

Staden tar årligen fram en tioårig befolkningsprognos med en hög detaljeringsgrad för att möjliggöra planeringen av stadens samhällsservice. De senaste fyra åren har prognosen utökats till att gälla fram till år 2040.

Även länets befolkningsprognos beräknas regelbundet på tio års sikt men kan endast brytas ner till på kommunnivå. En prognos som avser länet på längre sikt, till år 2050, arbetades fram år 2016. Länets befolkningsprognoser tas fram av tillväxt- och regionplaneförvaltningen, Stockholms läns landsting.

En analys av jämförbarhet har skett som bekräftar att kombination av prognoserna är möjlig. Skillnaderna i prognoserna berör främst personer i åldrar där flyttning är stor, det vill säga barn i yngre åldrar och personer som avslutat sin gymnasieutbildning. Därmed används stadens egen befolkningsprognos vad gäller befolkningen för staden och länets prognos för övriga kommuner.

Hösten 2017 gick totalt 36 626 elever i gymnasieskola i Stockholms stad, 19 925 elever var folkbokförda i Stockholms stad, 14 963 elever var folkbokförda i övriga länet och 1 738 elever var folkbokförda utanför Stockholms län. I sammanhanget ska nämnas att det är en skillnad mellan antalet folkbokförda individer och de som är elever. Folkbokförda individer kan ha annan sysselsättning och elever kan vara både under 16 år och över 20 år.

Elevpendling

Inpendling utgörs av de elever som går i gymnasieskola i en kommun och är folkbokförda i en annan och det motsatta gäller utpendlande elever. Vilken in- och utpendling som staden har till och från andra kommuner påverkar behovet av nya lokaler, både för kommunala och fristående skolor.

Gymnasieelever som pendlar till Stockholms stad kommer framför allt från närliggande kommuner med kollektivtrafikförbindelser som förenklar pendlingen. Elever som bor längre bort pendlar i lägre utsträckning till Stockholms stad utan väljer istället en skola i en kommun som ligger närmare hemkommunen.

Stockholms stad är den enda kommunen i länet som erbjuder ett fullt programutbud, det vill säga möjlighet att välja mellan samtliga högskoleförberedande- och yrkesprogram med dess olika inriktningar.

Både Vaxholm och Ekerö kommun saknar idag helt gymnasieskolor med nationella program och alla elever pendlar därmed ut från dessa kommuner. Hösten 2017 pendlade 863 (av 954) elever in från Ekerö till Stockholms stad samt 129 (av 427) från Vaxholm.

De flesta elever som pendlar in till Stockholm kommer ifrån Huddinge, Nacka och Järfälla. Generellt pendlar fler kvinnor än män till gymnasieskolorna i Stockholms stad. Huvudsakligen pendlar eleverna in till högskoleförberedande program som samhällsvetenskapsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet, teknikprogrammet och det estetiska programmet. Tillsammans utgjorde dessa program 75 procent av den totala inpendlingen till staden.

Framskrivning 2040 – kapacitetsbehov

Befolkningsutvecklingen i staden och länet har tillsammans med kunskap om andel in- och utpendlande elever hösten 2016 bildat grunden för hur framskrivning 2040 arbetats fram.

År 2016 gick 35 220 elever i gymnasieskola i Stockholms stad. Fristående skolor hade 55 procent av elevplatserna och Stockholms stads skolor 45 procent. Av elever folkbokförda i Stockholms stad gick 43 procent i en kommunal skola. Fler elever pendlade in till Stockholms stad till en fristående skola jämfört med inpendlingen till

en kommunal skola. Av utpendlande elever var det fler som pendlade till en kommunal gymnasieskola i en annan kommun jämfört med de som pendlade till en friskola i en annan kommun.

En framskrivning till år 2040 utifrån dagens förutsättningar resulterar i ett ytterligare kapacitetsbehov till år 2040 med 11 080 platser (till totalt 27 100 platser). De fristående gymnasieskolorna behöver samtidigt öka med 14 510 platser (till totalt 33 710 platser). Framskrivningen förutsätter att samtliga kommuner inom samverkansområdet bygger ut sin egen gymnasieverksamhet så att andelen elever som pendlar respektive går i skola i den egna kommunen är oförändrad samt att de fristående skolorna utökar sin kapacitet så att de andelsmässigt tar emot motsvarande kapacitet som idag.

Av de 11 080 kommunala platserna är 5 670 ytterligare platser på nio gymnasieskolor redan planerade, varav 2 400 platser planeras på Anna Whitlocks gymnasium på Kungsholmen som invigs hösten 2018. Förutom den planerade tillkommande kapaciteten finns det även outnyttjad lokalkapacitet i befintliga gymnasieskolor motsvarande cirka 2 700 platser. Outnyttjad lokalkapacitet är till stor del koncentrerad till ett antal gymnasiebyggnader i ytterstaden. Om dessa avräknas kvarstår det 2 710 platser till år 2040 i utökat kapacitetsbehov.

Inom ramen för utredningsarbetet har ett antal antaganden gjorts för alternativa scenarion.

Ökad andel stockholms elever i kommunal regi

Det här scenariot bygger på utbildningsnämndens målbild om att 50 procent av eleverna folkbokförda i Stockholms stad ska beredas plats på en kommunal gymnasieskola i Stockholms stad. Den målbilden innebär att färre elever från Stockholm ska pendla ut från staden och/eller att färre folkbokförda elever ska välja fristående gymnasier.

Om staden ska säkerställa platser för dessa 50 procent utifrån framskrivningen år 2040 behöver staden tillskapa kapacitet för 6 500 nya platser. Av dessa nya platser kommer 4 000 att gå till elever folkbokförda i staden och 2 500 platser gå till elever folkbokförda i annan kommun.

Vad händer om staden inte bygger för att upprätthålla sin andel av länets elever?

Det är en omfattande befolkningsökning i hela samverkansområdet men den varierar mellan kommunerna. Om staden inte bygger ut sin kapacitet samtidigt som samverkansavtalet kvarstår med nuvarande utformning skulle detta sannolikt leda till än högre antagningsgränser på populära innerstadsskolor och en undanträngningseffekt där elever som är folkbokförda i staden inte antas till närliggande skolor eller önskade program. Idag finns redan tecken på viss undanträngningseffekt där elever som inte antagits till önskade utbildningar i staden pendlar ut till närliggande kommuner eller till fristående skolor med lägre antagningsgränser.

Låg eller ingen utbyggnad i länets övriga kommuner

Gymnasiependlingen i länet är komplex och varje kommuns kapacitet och utbud ger återverkningar på elevpendlingen i sin helhet och påverkar vad som i slutet av kedjan händer i Stockholms stad. Kommuner med relativt små egna elevantalsökningar, exempelvis Danderyd, tar emot många elever från kommuner med större ökning. Om exempelvis Danderyds kommun inte bygger ut, leder detta till andra effekter där egna elever trängs undan och där fler elever söker sig till Stockholms stad.

Samverkanskommuner som inte bygger ut i den takt som krävs ökar trycket på Stockholms stad liksom de grannkommunerna som är populära att pendla till från andra samverkanskommuner, som har alltför långt avstånd till Stockholms stad. Detta visar på den omfattande pendlingen mellan kommunerna och kräver en helhetssyn på den gemensamma elevökningen i hela området och kravet på ökad kapacitet.

Friskolornas utbud förändras

De fristående skolornas marknad och utbud påverkas både av en efterfrågan men också av hur friskolors verksamhet regleras. Antalet friskolor har ökat kraftigt sedan friskolereformen och de senaste tio åren har andelen elever på fristående gymnasieskolor ökat medan antalet elever i kommunala skolor minskat. Förändringen har mattats av något under perioden efter år 2012 då det totala elevantalet sjunkit.

En minskning av antalet fristående gymnasieskolor skulle leda till att målet om 50 procent av de folkbokförda eleverna i stadens kommunala skolor lättare kan uppnås men samtidigt skulle undanträngningseffekten som uppkommer vid all kapacitetstapp även uppkomma här.

Generellt sett har fristående skolor färre elever än kommunala och snittet under perioden 2007-2016 var strax under 300 elever per skola. Inom arbetet med framskrivningen finns det inte kunskap om de fristående skolornas eventuellt planerade utbyggnad i staden.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 maj 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunfullmäktiges budget 2018 framgår att alla barn och ungdomar i Stockholms stad ska ha möjlighet att studera på attraktiva kommunala gymnasieskolor. Målet är att en ökad andel av Stockholms stads elever ska kunna såväl söka som beredas plats på en kommunal gymnasieskola i Stockholms stad. Det innebär att staden aktivt måste söka nya möjligheter för utbyggnad och nybyggnation av gymnasieskolor i egen regi. Vidare förutsätts Stockholms stad att ta initiativ till en regional gymnasieplanering i syfte att säkerställa den kraftfulla kapacitetsutbyggnad som är nödvändig och rimliga finansieringsmodeller för detta.

Stadsledningskontoret konstaterar att planeringsförutsättningarna för utbyggnaden av gymnasiekapacitet i staden är mycket komplex. Planeringen behöver beakta ett antal faktorer som staden inte ensam har rådighet över och det blir kedjereaktioner som påverkar storleken på det behov som behöver säkerställas i Stockholms stad. Samverkan i regionen är central för att gymnasieplaneringen ska lyckas.

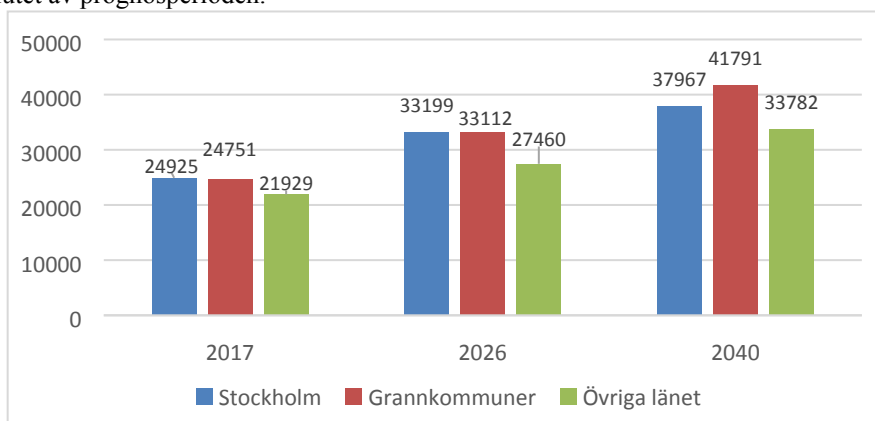
Stadsledningskontoret anser att det är av betydande vikt att planeringen av nya skollokaler sker genom prognosstyrd behovsbedömning. En gemensam elevprognos i länet skulle ta hänsyn till befolkningsutveckling, elevpendling, bostadsbyggnation och ge stöd till samtliga kommuner för beslut om utbyggnad eller utgöra underlag för diskussioner kring kostnadsutveckling och investeringsbehov. Idag saknas en gemensam grund för behovsplaneringen inom samverkansområdet och kontoret uppfattar att det försvårar

lokalplaneringsarbetet. Förutsättningarna för att säkerställa den gemensamma gymnasiekapaciteten för samverkansområdet behöver därför förbättras.

Om staden lyckas med en ökad andel i kommunal regi enligt ett av de presenterade scenarierna kan det innebära att platser på fristående skolor frigörs och till dessa platser kan det antas att både elever från andra kommuner och elever som tidigare pendlat ut från staden. Detta innebär också fler elever från andra kommuner i de kommunala skolorna i staden.

Pendlingarna är viktiga genom att de styr var behoven uppstår. Staden har en mycket liten andel utpendling, endast 22 procent (eller 4 884 elever). Vid en fördjupning kring stadens utpendling framkommer att den är störst till Nacka kommun (1 372 elever) och det kan därför i ett fortsatt arbete vara intressant att undersöka närmare varför elever boende i Stockholm väljer gymnasieskolor i Nacka om man vill minska andelen utpendling. Det finns också en utpendling till kommunala Värmdö gymnasium vid Gullmarsplan (677 elever hösten 2017 av skolans totala 1 201). Det kan tilläggas att byggnaden ägs av Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB).

Stockholms stad har avsevärt fler elever som pendlar in till gymnasieskolor än som pendlar ut. Det ger ett nettoöverskott på inpendlingen om drygt 9 000 elever. Att pendlingen ser ut på detta sätt påverkar hur Stockholms stad kommer att påverkas av utfallet av befolkningsökningen i staden och länet. De kommuner som gränsar till Stockholms stad (grannkommunerna) har en kraftig befolkningsökning jämfört med staden i slutet av prognosperioden.

Av detta framgår med stor tydlighet nödvändigheten av att grannkommunerna bygger ut sin gymnasiekapacitet för att möta det ökade behovet och den effekt det skulle få för Stockholms stad om utbyggnaden i grannkommunerna inte sker i tillräckligt stor utsträckning. Bland annat kommer befolkningsökningen i Ekerö kommun att påverka Stockholms stad eftersom Ekerö kommun helt saknar gymnasieskolor och majoriteten av eleverna pendlar in till Stockholm.

En utebliven gymnasieutbyggnad i grannkommunerna eller en utebliven ökning av antalet fristående gymnasieskolor får, inom samverkansavtalets nuvarande utformning, stora ekonomiska konsekvenser för staden. Om inte samma andel elever, även åren framöver, erbjuds attraktiva utbildningar i grannkommunerna och i friskolorna, kommer ytterligare elevgrupper att röra sig in mot staden och en undanträngningseffekt kan inte uteslutas.

Ett fördjupat samarbetet inom ramen för samverkansavtalet samt direkt med de närmaste grannkommunerna anser stadsledningskontoret är nödvändigt för att lokalplaneringen ska fungera framgent.

I innerstaden och stadens centrala delar är tillgången till mark begränsad och lokalkostnaderna är höga. Det är därför inte ekonomiskt hållbart att planera för tillkommande kapacitetsbehov i enbart centrala delar. Detta skapar dessutom, utöver höga lokalkostnader som staden med nuvarande system inte kompenseras för via prislistan,

undanträngningseffekter i skolor i ytterstaden och i andra kommuner som därmed inte utnyttjas fullt ut.

Stadsledningskontoret förordar med detta som bakgrund att framtida planeringen inom samverkansområdet innefattar kartläggning potentialen vid regionala noder eller knutpunkter i kollektivtrafiknära lägen. Det skulle kunna resultera i placering av gymnasieskolor i andra närliggande kommuner istället för i de centrala delarna av Stockholm och därmed minska stadens investeringsbehov och kostnader för att tillhandahålla platser för andra kommuners gymnasiebehov.

Framskrivningen 2040 gav ett behov om ytterligare 2 710 platser i Stockholms stad. Utöver detta har utbildningsnämnden en målbild om 50 procent som innebär att 4 000 nya elevplatser behövs för folkbokförda i Stockholms stad. För att säkerställa dessa 4 000 platser behöver staden skapa totalt 6 500 nya platser, vilket är utöver de platser som följer av framskrivningen. Totalt skulle därmed 9 210 platser behövas fram till 2040 förutsatt att övriga kommuner och friskolor ökar i sitt utbud i enlighet med framskrivningens antaganden. Om samtliga 9 210 platser ska tillskapas genom inhyrning skulle en årlig tillkommande hyra för utbildningsnämnden uppgå till cirka 276,3 miljoner kronor, förutsatt en hyra om 30 000 kronor per år och elevplats. Det är inte en hyresnivå som idag täcks av den gemensamma ersättningen. Generellt gäller för hyreskostnader att hyresbeståndet behöver vara en blandning mellan nytt och gammalt, dyrt och billigare. Om en större andel av de lokaler som har en lägre hyreskostnad (befintliga lokaler i ytterstaden) byts ut mot lokaler med mycket högre hyreskostnad, utan att detta i övrigt föranleder tillförsel av ytterligare medel (samma ersättning från samverkansavtalet), innebär det att verksamheten behöver genomföra besparingar i andra delar.

Stadsledningskontoret anser att samarbetet inom StorSthlm behöver fördjupas och att ersättningsmodellerna behöver ses över. En gemensam planering utifrån hur regionen ska utvecklas och vilka platser som ur ett regionalt perspektiv kan utgöra attraktiva noder för gymnasietableringar behöver studeras.

En gemensam behovsplanering behöver dock kompletteras med utredningar om hur sökmönster utifrån meritvärden och kön samt analys av hur programutbud påverkar skolval samt hur en framsynt planering kan säkerställa att skolsegregation motverkas.

Samverkan med stadens fristående gymnasieskolor behöver också fördjupas när det rör framtidens utbyggnadsbehov. Gymnasieplaneringen skulle påverkas av eventuella förändringar i förutsättningarna för friskolornas verksamhet men också i det förhållande att en del fristående skolor endast har tidsbegränsade bygglov för sin skolverksamhet. Bygglovsfrågan är en risk i förhållande till utbyggnadsbehoven för såväl fristående som kommunala skollokaler.

Syftet med introduktionsprogrammet är att ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program eller ut i arbete. Utifrån lokalplaneringen är det viktigt att denna elevgrupp fångas upp. Detta är särskilt viktigt eftersom introduktionsprogrammets elever inte ingår i samverkansavtalet, utan är stadens eget ansvar.

Staten har tillsatt en särskild utredare som ska föreslå hur utbildning inom gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning (komvux) och särskild utbildning för vuxna (särsvux) bättre kan planeras och dimensioneras utifrån regionala och nationella kompetensbehov, bland annat för att åstadkomma ett bättre resursutnyttjande. Av kommittédirektiven framgår vidare att utredaren ska föreslå hur en regionalt baserad modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning kan utformas och hur den kan finansieras. Syftet med utredningen är enligt direktiven bl.a. att trygga den regionala och nationella kompetensförsörjningen, effektivisera resursutnyttjandet och förbättra tillgången till ett allsidigt brett utbud av utbildningar av hög kvalitet. Syftet är även att främja en likvärdig utbildning och minska segregationen inom gymnasieskolan. Dir. 2018:17 *Planering och dimensionering av gymnasial utbildning*. Uppdraget ska redovisas den 3 februari 2020.

Stadsledningskontoret föreslår därmed att kommunstyrelsen godkänner följande planeringsinriktning för gymnasieskolan i Stockholms stad

1. Kommunstyrelsen ska samordna stadens berörda verksamheter i syfte att gymnasieskolan i Stockholms stad år 2040, både kommunal och fristående, ska ha tillräckligt med skollokalkapacitet för de gymnasieelever som då prognostiseras vara folkbokförda i staden. Utifrån planeringsinriktning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande ska kommunstyrelsens samarbete med utbildningsnämnden fördjupas.
2. Kommunstyrelsen ska verka för att den regionala samverkansmodellen utvecklas i enlighet med vad som framgår av stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Utbildningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) ska beakta vad som framgår av utlåtandet.